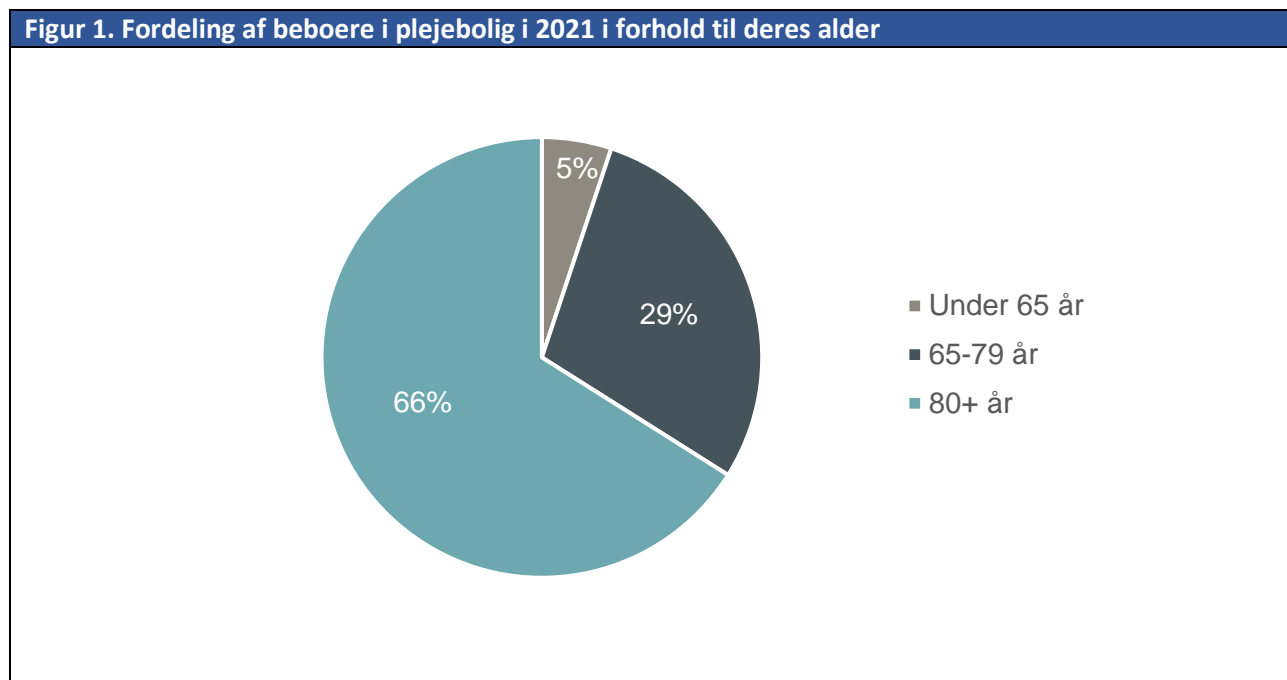




Karakteristik af 80+ årige i plejebolig

Kvinder og personer med lav indkomst og uddannelse er overrepræsenterede blandt beboere i plejebolig

Samlet set udgør 80+ årige 66,0 pct. af alle beboere i plejebolig, jf. figur 1. Med plejebolig menes både kommunale plejehjem og plejeboliger samt friplejehjem. Lidt over hver fjerde beboer (28,9 pct.) i plejebolig er 65-79 år, mens hver tyvende (5,1 pct.) er under 65 år.



Kilde: Diverse registre hos Danmarks Statistik og egne beregninger.

Den gennemsnitlige beboer i plejebolig er en kvinde på 82,5 år med lav indkomst og uddannelse. Hun er typisk enke og bor alene i sin plejebolig.

Tabel 1 giver et overblik over 80+ årige beboere i plejeboliger i 2021 fordelt på køn, alder, husstandstype, civilstand, uddannelse og indkomst sammenholdt med den generelle befolkning af 80+ årige.

Tabel 1. Oversigt over 80+ årige beboere i plejebolig i 2021		
	80+ årige beboere i plejebolig	80+årige i befolkningen
Køn		
Mand	29,4%	40,5%
Kvinde	70,6%	59,5%
Alder		
80-84	28,5%	55,2%
85-89	32,8%	29,2%
90+	38,7%	15,6%
Husstandstype		
Enlige	96,8%	60,7%
Samlevende	3,2%	39,3%
Civilstand		
Gift	16,3%	39,7%
Ugift	6,1%	3,8%
Fraskilt	12,5%	10,6%
Enke/Enkemand	65,1%	45,9%
Uddannelse		
Ukendt	2,9%	2,5%
Ufaglært	53,9%	45,9%
Faglært	28,5%	33,3%
Kort-mellemlang videregående	12,1%	14,4%
Lang videregående	2,6%	4,0%
Indkomst		
1. kvartil	38,7%	40,8%
2. kvartil	50,5%	37,8%
3. kvartil	7,7%	13,7%
4. kvartil	3,0%	7,7%
Indkomstgrupper		
Fuld ældrecheck	34,9%	27,9%
Likvid formue for stor til ældrecheck og personlig tillægsprocent 100%	26,7%	24,7%
Nedsat ældrecheck	4,2%	4,1%
Personlig tillægsprocent <100 pct., men likvid formue for stor til ældrecheck	8,3%	11,8%
Reduceret pensionstillæg (ingen ældrecheck)	23,0%	25,6%
Bortfaldet pensionstillæg (ingen ældrecheck)	3,0%	5,8%

Note 1) Folkepensionen består af et grundbeløb og et pensionstillæg. Alle får grundbeløbet, mens størrelsen af pensionstillægget afhænger af indtægter ud over folkepensionen. Den personlige tillægsprocent beregnes ud fra pensionistens og evt. ægtefælles/samlevers samlede indtægter ud over folkepensionen og nedsættes fra 100, hvis man har skattepligtige indtægter af en vis størrelse ud over folkepensionen (35.000 kr. hhv. 69.200 kr. om året i 2023). Ældrecheck er en supplerende pensionsydelse, som udbetales til folkepensionister med lav indkomst og begrænset likvid formue.

Note 2) I underkategorien 'Civilstand' består gruppen *gifte* af personer, der er gifte eller indgår i et registreret partnerskab. *Enke/enkemand* består af personer, der er den længstlevende af to partnere eller er enke/enkemand. I gruppen *fraskilte* indgår personer, der er fraskilte eller har et ophævet registreret partnerskab.

Kilde: Diverse registre hos Danmarks Statistik og egne beregninger

HOVEDKONKLUSIONER

Flest 80+ årige i plejebolig

Som nævnt udgør 80+ årige 66,0 pct. af alle beboere i plejebolig, mens de kun udgør 6,5 pct. af den samlede befolkning over 18 år.

Blandt 80+ årige beboere i plejebolig udgør de 90+årige 38,7 pct., mens de udgør 15,6 pct. af befolkningen over 80 år.

Flere personer i enkestand bor i plejebolig

Knap to ud af tre (65,1 pct.) af alle 80+ årige beboere i plejebolig er enten enke eller enkemand, mens omkring hver sjette (16,3 pct.) er gift eller indgår i et registreret partnerskab. I den 80+ årige befolkning som helhed er 45,9 pct. enke eller enkemand, mens 39,7 pct. er gift.

Personer i enkestand er dermed overrepræsenterede blandt beboere i plejebolig i forhold til befolkningen af 80+ årige som helhed, mens personer, der er gift, er underrepræsenterede.

Der er ikke den store forskel i andelen af 80+ årige beboere i plejebolig, der er fraskilt, i forhold til andelen, der er fraskilt i den 80+ årige befolkning som helhed.

Få par bor sammen i plejebolig

Langt de fleste (96,8 pct.) af 80+ årige beboere i plejebolig bor alene, mens kun 3,2 pct. er samlevende. I befolkningen over 80 år som helhed er der 60,7 pct., der bor alene.

Flere kvinder end mænd bor i plejebolig

Af alle 80+ årige beboere i plejebolig, udgør kvinder 70,6 pct., mens mænd udgør 29,4 pct. I befolkningen over 80 år som helhed udgør kvinder 59,5 pct., og mænd udgør 40,5 pct.

Kvinder er dermed overrepræsenterede blandt beboere i plejebolig, når der sammenlignes med den andel, kvinder udgør i befolkningen af 80+ årige.

Flere kortuddannede i plejebolig

Blandt 80+ årige beboere i plejebolig udgør ufaglærte 53,9 pct., mens andelen er 45,9 pct. blandt 80+ årige i befolkningen.

Faglærte udgør 28,5 pct. af de 80+ årige beboere i plejebolig, personer med kort eller mellemlang videregående uddannelse udgør 12,1 pct., mens personer med lang videregående uddannelse udgør 2,6 pct. Uddannelsesniveaue kendes ikke for 2,9 pct. af de 80+ årige beboere i plejebolig.

For befolkningen over 80 år som helhed gælder det, at faglærte udgør 33,3 pct., personer med en kort eller mellemlang uddannelse udgør 14,4 pct, mens personer med en lang videregående uddannelse udgør 4,0 pct. For befolkningen over 80 år er uddannelsesniveaue ikke kendt for 2,5 pct.

Ufaglærte er således overrepræsenterede blandt 80+ årige beboere i plejebolig, mens faglærte personer og personer med kort, mellemlang og lang videregående uddannelse er underrepræsenterede i forhold til i befolkningen over 80 år.

Flest beboere i plejebolig har lav indkomst

Beboere i en plejebolig har typisk ikke nogen høj indkomst. Næsten ni ud af ti (89,2 pct.) af de 80+ årige beboere i plejebolig havde i 2021 en indkomst under medianindkomsten for voksne danskere (18+ år), svarende til en indkomst under 268.435 kr. om året.¹ Dermed tilhører de den halvdel af befolkningen af voksne danskere, der har lavest indkomst. Knap fire ud af ti (38,7 pct.) ligger i den laveste indkomstkvarter med en indkomst under 190.659 kr. om året. Blandt 80+ årige i befolkningen er det 78,6 pct., der i 2021 havde en indkomst under medianindkomsten. Personer med en indkomst under medianindkomsten er altså overrepræsenterede blandt 80+ årige beboere i plejebolig.

Den samme tendens gør sig gældende, når der inddeles i Ældre Sagens seks indkomstgrupper ud fra folkepensionens størrelse. Ud fra denne inddeling kategoriseres 65,7 pct. af 80+ årige beboere i plejebolig som personer med en lav eller meget lav indkomst², hvor andelen ligger på 56,8 pct. i den generelle befolkning over 80 år.

Datagrundlag

Der anvendes tal for 2021, da det er det seneste år, som Ældre Sagen har adgang til individdata for på Danmarks Statistiks forskermaskine for alle inkluderede variable, da opgørelsen blev lavet. Data er trukket på baggrund af forskellige registre herfra og efterfølgende bearbejdet.

Begreber

Det samlede antal plejeboliger omfatter tre forskellige slags boliger:

Plejhjem: Et plejhjem er en institution, der drives efter § 192 i serviceloven. Plejhjem er en del af den kommunale boligforsyning, og de kan være drevet både af kommunen, selvejende institutioner og private aktører. Det har ikke været muligt at etablere plejhjem efter servicelovens § 192 i Danmark siden 1988. De eksisterende plejhjem efter § 192 i serviceloven kan fortsat anvendes, men er under udfasning.

Plejebolig: En plejebolig udgør en selvstændig bolig, som er opført efter almenboligloven. Plejeboliger er ligeledes en del af den kommunale boligforsyning, og de kan være drevet både af kommunen, en selvejende almen ældreboliginstitution, en almen boligorganisation eller en selvejende institution. En plejebolig efter almenboligloven er typisk større end en bolig på et plejhjem og skal være indrettet med eget rummeligt bad og toilet samt køkken. En anden væsentlig forskel mellem plejhjem og plejeboliger efter almenboligloven er, at beboere i plejeboliger er lejere.

Friplejebolig: En friplejebolig er en plejebolig opført efter almenboligloven, som bliver udbudt af private. Friplejeboligleverandøren skal være certificeret af Sundhedsstyrelsen til at levere ydelser som personlig pleje, praktisk hjælp og madservice efter servicelovens regler. En friplejeboligleverandør kan indgå aftale med kommunalbestyrelsen om, at kommunen får anvisningsret til boligerne (dvs. at de bliver en del af den kommunale boligforsyning).

¹ Medianindkomsten er opgjort for 18+årige, der var i live ved udgangen af 2021. Indkomsten afviger fra DST's opgørelse af medianindkomsten ved ikke at medtage hjemmeboende voksne mellem 18 og 24 år.

² Personer med fuld og reduceret ældrecheck samt personer med personlig tillægsprocent på 100, defineres som lavindkomstgruppe.